

Sídliště je náš domov.

**O faktorech a způsobech
identifikace obyvatel sídliště
s místem na příkladu pražského
Jižního Města**

Martin Veselý

Výzkumné otázky

- Jaký je vztah obyvatel Jižního Města k jejich sídlišti? Jaké faktory hrají hlavní roli v procesu jejich identifikace s domovskou čtvrtí?
- Jak je tento vztah ovlivněn skutečností, že Jižní Město představuje fyzicky fádňní prostředí s nízkou obrazivostí v terminologii Kevina Lynche? A jakou roli hraje skutečnost, že zde došlo ke zpřetrhání vazeb sídla s minulostí?
- Jaký je vztah mezi participanty vyjadřovanou rezidenční spokojeností a jejich emocionální identifikací s Jižním Městem?

Seřadíte faktory dle jejich významu pro identifikaci s místem

- Kvalita obytného prostředí
- Sousedské vztahy
- Biografické (osobní) vzpomínky
- Rekreační (přírodní) zázemí

Metodologie

- Zúčastněné pozorování, neformální rozhovory
 - Účastníci protestů proti výstavbě na JM
 - Festival Street for art 2011
 - Aktivity lokálního komunitního centra
 - Známí a známí mých známých na JM
- Polostrukturované rozhovory
 - Dlouholetí obyvatelé zakladatelské generace
 - Jihoměstští rodáci z 80. let

Jaký je vztah participantů k jejich sídlišti? Jaké faktory odhalené induktivně v průběhu terénního výzkumu hrají v procesu identifikace obyvatel Jižního Města s domovskou čtvrtí hlavní roli?

- Převážně pozitivní
- Ne však nekritický, schopnost jasně artikulovat hrozby
- JM jako důvěrně známé místo, pocit domova
- Převaha rezidenčních kvalit nad negativy
- Význam sousedských vztahů, zejm. pro starší generaci
- Klíčová role biografických vzpomínek (srůstání s JM)

Jak je tento vztah ovlivněn skutečností, že Jižní Město představuje prostředí fyzicky fádání, s nízkou obrazivostí, v němž navíc došlo k radikálnímu přerušení historické kontinuity?

- Ambivalentní hodnocení fyzického prostředí
- Fyzické prostředí jako a) téma reflexe kladů a záporů života na JM, b) pozadí, na biografických vzpomínkách
- Obtížné hledání jedinečnosti JM
- Slabá role fyzického prostředí v identifikaci JM

Jaký je vztah mezi participanty vyjadřovanou rezidenční spokojeností a jejich emocionální identifikací s Jižním Městem?

- Neoddělitelné, vzájemně se podporující procesy, participanti mezi oběma perspektivami plynule přecházejí
- Převážně pozitivní emocionální vztah k JM, který však nevede k menší kritičnosti participantů k JM

Otázka měřítka v identifikaci s místem

- Důvěrná obeznámenost pouze s malými oblastmi JM
- Vymezování se vůči jiným částem JM (naše lokálnost je hezčí, příjemnější než...)
- Silné mentální oddělení JM I a JM II
- Nic z toho však nebrání identifikaci s JM jako celkem, ba naopak
- Tato identifikace = identifikace na abstraktivní úrovni (s určitým symbolem, značkou, image)

Identifikace nebo maladaptace?

- Klíčová role času v identifikaci s místem
- Neochota řady samospráv, projektantů a investorů chápat časoprostorový rozměr identifikace s místem a pojem citová investice => pojmání snahy obyvatel bránit „své“ místo jako maladaptace a NIMBY efektu
- Rezignovat na porozumění místu jako lokálnosti znamená rezignovat na možnost zapojení obyvatel do revitalizace čtvrti